

Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας: «Συστάσεις, οι οποίες υιοθετούνται από ένα μέρος των Εκκλησιών και αφορούν θέματα πανορθόδοξου ενδιαφέροντος, δε μπορούν να έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα για τις υπόλοιπες»

Σε Σύναξη συνήλθαν στο Φανάρι μεταξύ 1^{ης} και 3^{ης} Σεπτεμβρίου 2011 οι Προκαθήμενοι των Πατριαρχείων Κωνσταντινουπόλεως, Αλεξανδρείας, Αντιοχείας, Ιεροσολύμων καθώς και της Ορθόδοξου Εκκλησίας Κύπρου. Στη συνέντευξη που παραχώρησε στην εφημερίδα «Izvestia» ο Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας, Πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας, ο Ιεράρχης σχολιάζει τα αποτελέσματα της Συνάξεως.

— Η παρελθούσα Σύναξη των Προκαθημένων μερικών Εκκλησιών χωρίς να προσκαλούνται οι άλλες, ειδικά δε η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας, δε σημαίνει ότι υπάρχουν Εκκλησίες κυριώτερες και υφιστάμενες;

— Ανάμεσα στις δεκαπέντε κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες δεν υπάρχουν, αλλά ούτε καν μπορεί να υπάρχουν πρωτεύουσες ή προϊστάμενες Εκκλησίες, ούτε Εκκλησίες α΄ ή β΄ κατηγορίας, και καμία Εκκλησία δε μπορεί να υπαγορεύει τίποτε σε μια άλλη. Αυτό υπενθυμίζει την αρχή της συνομοσπονδίας, όταν κάθε Αυτοκέφαλος Εκκλησία διοικητικά μεν είναι ανεξάρτητη από τις υπόλοιπες, αλλά ευρίσκεται με αυτές σε προσευχητική και κανονική κοινωνία.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία διαφέρει από τη Ρωμαιοκαθολική: δεν έχουμε Πάπα, δεν έχουμε πρώτο Επίσκοπο, ο οποίος μπορεί να λαμβάνει αποφάσεις εκ μέρους των όλων. Έχοντας τίτλο Οικουμενικός, ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως είναι πρώτος μεταξύ ίσων. Η Σύναξη στην Κωνσταντινούπολη μεταξύ 1^{ης} και 3^{ης} Σεπτεμβρίου δεν είναι πανορθόδοξη, αλλά περιφερειακή με σκοπό τη συζήτηση της δυσχερούς καταστάσεως στη Μέση Ανατολή: σε ολόκληρη σειρά χωρών οι χριστιανοί υφίστανται διακρίσεις και διώξεις.

— Είναι αναμενόμενη η πρόσκληση του Πατριάρχη Μόσχας σε παρόμοιες συσκέψεις;

— Φρονώ ότι η παρουσία του Πατριάρχη Μόσχας είναι επιβεβλημένη δε όλες τις πανορθόδοξες συσκέψεις. Οι μεν και οι δε ομάδες των Εκκλησιών μπορούν, κατά προτίμηση, να συνέρχονται για την αντιμετώπιση τοπικών προβλημάτων. Βεβαίως, μπορούν, όπως μου το ανέφερε και ο Πατριάρχης Ιεροσολύμων, να συζητούν οιονδήποτε θέμα τους ενδιαφέρει. Αλλά οι αποφάσεις και

συστάσεις, υιοθετούμενες από ένα μέρος των Εκκλησιών σχετικά με θέματα πανορθόδοξου ενδιαφέροντος, αυτές δε μπορούν να έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα για τις υπόλοιπες.

— Πόσο κοντά είναι και πραγματικά σήμερα η σύγκληση της Πανορθόδοξου Συνόδου; Ισχύει ότι είναι το Πατριαρχείο Μόσχας εκείνο, το οποίο εμποδίζει τη λήψη αποφάσεων από τις Προσυνοδικές Διασκέψεις, δείχνοντας έτσι το αποκλειστικό δικαίωμά του να καθορίζει την πορεία της οικουμενικής Ορθοδοξίας;

— Οι προετοιμασίες της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου γίνονται εδώ και μια πενήνταετία. Η σύγκλησή της εξαρτάται από το πότε θα είμαστε έτοιμοι. Είναι εντελώς αβάσιμες οι πληροφορίες ότι το Πατριαρχείο Μόσχας είναι εκείνο, το οποίο δήθεν εμποδίζει τη λήψη πολλών αποφάσεων από τις Προσυνοδικές Διασκέψεις: η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας τάσσεται υπέρ συγκλήσεως αυτής της Συνόδου. Όμως πάντα επιμένουμε και θα συνεχίζουμε να επιμένουμε ότι τόσο στην πορεία της προετοιμασίας, όσο και στην ίδια τη Σύγκληση επιβεβλημένος είναι ο σεβασμός της ομοφωνίας. Δεν επιτρέπεται η δια της ψηφοφορίας περιφρόνηση της θέσεως μιας ή και μερικών Εκκλησιών.

— Και όμως στο ανακοινωθέν για τη Σύναξη των Πατριαρχών της Μέσης Ανατολής 1-3 Σεπτεμβρίου υποβλήθηκε εισήγηση σχετικά με την αναθεώρηση του Κανονισμού της Λειτουργίας των Προσυνοδικών Διακέψεων με σκοπό την άρση της αρχής της ομοφωνίας...

— Αυτό μου προκάλεσε απορία. Έτσι μπορούν να καταστραφούν εκείνοι οι μηχανισμοί, οι οποίοι δημιουργούντο επί μια πενήνταετία και να τεθεί σε κίνδυνο η ενότητα της Οικουμενικής Ορθοδοξίας. Εάν πετύχαμε την καθιέρωση αυτής της αρχής ακόμα και στο Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών, όπου δε μετέχουν μόνο οι Ορθόδοξες, αλλά και οι προτεσταντικές Εκκλησίες, ακόμη περισσότερο πρέπει να την κρατήσουμε στη δική μας οικογένεια. Τότε η Σύνοδος δε θα δώσει αφορμή για ένα νέο σχίσμα, το οποίο φοβούνται πολλοί εκ των πιστών μας, αλλά θα γίνει ενωτικός παράγοντας, ενισχύοντας τις θέσεις της Ορθόδοξου Εκκλησίας στο σύγχρονο κόσμο. Οι Εκκλησίες έχουν ήδη πετύχει συμφωνία επί οχτώ θεμάτων, για την ενασχόληση με τα οποία και μπορεί να συκληθεί η Σύνοδος.

— Ποια είναι αυτά;

— Πρόκειται π.χ. για το ημερολόγιο, για την ενοποίηση των εκκλησιαστικών διατάξεων περί νηστείας, περί των κωλυμάτων του γάμου, περί αντιμετώπισης του υπόλοιπου χριστιανικού κόσμου και του οικουμενισμού από την Ορθοδοξία. Υπάρχει και ένα ακόμα θέμα που αφορά τον κανονισμό παροχής του αυτονόμου και αρκετά ευρύ θέμα της αντιμετώπισης της σύγχρονης

πολιτικής και κοινωνικής πραγματικότητας από τις Ορθόδοξες Εκκλησίες.

Όσον δε αφορά τις εκκρεμότητες (π.χ. τον κανονισμό παροχής του αυτοκεφάλου σε μια Εκκλησία, δηλαδή πλήρους ανεξαρτησίας) είμαι βέβαιος ότι, αν υπάρχει καλή θέληση, οι Εκκλησίες επίσης σύντομα θα πετύχουν συμφωνία. Αυτό μπορεί να γίνει ακόμα και στη μετασυνοδική περίοδο.

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/55249/>